

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра терапії, реабілітації і морфології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ У ДІТЕЙ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фізична терапія у дітей з церебральним паралічем
Викладач	Петрик Ольга Михайлівна
Контактний телефон викладача	+380982255898
E-mail викладача	olha.zastavna@pnu.edu.ua
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn-pnu.edu.ua
Консультація, відпрацювання н/б та негативних оцінок	Середа 13.30-16.30
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>«Актуальність. Навчальна дисципліна дисципліни відображає основні сутнісні характеристики дітей з порушеннями ЦНС; об'єктивні і суб'єктивні причини їх відставання у розвитку; методологічні основи психофізичної реабілітації дітей з обмеженими можливостями життєдіяльності; особливості їх адаптації до нових вимог навчально-виховного процесу.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: Поглибити знання студентів про фізичну терапію пацієнтів з порушенням: на підставі вивчення загальних питань анатомії і фізіології, патології, основ фізичної реабілітації, кінезітерапії, масажу опанувати методику фізичної реабілітації дітей із синдромом розладу рухових функцій і затримкою розумового розвитку в умовах реабілітаційних закладів. та покликана сформувати у них цілісну систему знань щодо найбільш ефективних фізичних методів лікувального впливу на організм хворого і використання їх з реабілітаційного та профілактичного метою, методів психологічної реабілітації різних груп населення. Таким чином, забезпечується загальний теоретично підготовлений студентів в галузі терапевтично- реабілітаційного супроводу дітей з порушенням ЦНС реабілітаційного супроводу, буде корисно для їх практичної діяльності в майбутньому.</p> <p>Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з морфології, фізична терапія, медицини, анатомії, фізіології, гігієни, психології, медичної реабілітації, вікової фізіології у закладах вищої освіти.</p> <p>Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	

Метою Мета викладення навчальної дисципліни «Фізична терапія у дітей з церебральним паралічем» є ознайомлення студентів з основними формами і засобами фізичної терапії як основного методу фізичної реабілітації, сформуванню системи знань навичок і вмінь розвитку здібностей, що дають змогу професійно працювати з різними категоріями осіб з обмеженими можливостями життєдіяльності; професійно вирішувати найскладніші проблеми освіти дітей і дорослих про вплив фізичних терапій на організм, правила дозування та контролю фізичних навантажень, відпрацювати навички терапевтичних вправ.

Цілі курсу дисципліни «Фізична терапія у дітей з церебральним паралічем» є:

- сформуванню поняття про основні форми і засоби Фізична терапія у дітей з вадами та патологією розвитку ;
- ознайомити із механізмами впливу фізичних вправ на організм людини;
- навчити науково обґрунтовувати мету та завдання призначення різних форм терапевтичних вправ пацієнтам із різними захворюваннями;
- навчити практично використовувати різні форми терапевтичних вправ та вплив фізична терапія у дітей з вадами та патологією розвитку з метою реабілітації дітей різного віку;
- сформуванню умінь розробляти комплекси терапевтичних вправ в фізична терапія у дітей з вадами та патологією розвитку при різних особливостях дітей різного віку;
- навчити контролювати стан дитини при виконанні терапевтичних вправ з засобами фізична терапія у дітей з вадами та патологією розвитку ;
- сформуванню умінь оцінювати ефективність проведених курсів терапевтичних вправ в корекційній педагогіці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: механізми терапевтичних вправ в фізична терапія у дітей з вадами та патологією розвитку

основні форми та засоби, рухові режими на різних етапах реабілітаційного процесу, правила дозування та контролю фізичних навантажень, методи контролю за станом людини при виконанні фізичних вправ, особливості терапевтичних вправ в залежності від захворювання та віку.

вміти: практично використовувати різні форми та засоби терапевтичних вправ в Фізична терапія у дітей з вадами та патологією розвитку з метою реабілітації людей різного віку; розробляти комплекси лікувальної гімнастики при різних захворюваннях для людей різного віку; контролювати стан дитини при виконанні терапевтичних вправ; оцінювати ефективність проведених курсів терапевтичних вправ..

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності (СК):

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

Програмні результати навчання(ПРН):

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати свої знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20 год
Семінарські заняття/практичні, лабораторні	24/ 16 год
Самостійна робота	120год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
7	Терапія та реабілітація	4	Вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	Лекції	Практичні, Семінарські заняття	Самостійна робота
Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості організму дитини першого року життя. Анатомо-фізіологічні особливості ЦНС у дітей..	2	4	16
Тема 2. Особливості психомоторного розвитку дітей та підлітків . Схема нормального психомоторного розвитку першого року життя дітей.	2	6	14

Тема 3. Основи фізичної терапії дітей при внутрішніх захворюваннях	2	6	16
Тема 4. Принципи об'єктивного обстеження основних систем дитячого організму	2	4	
Тема 5. Схеми застосування фізичної терапії у дітей з вадами розвитку	2	6	16
Тема 6. Особливості застосування фізичної терапії, ерготерапії для дітей з комбінованими порушеннями	2	4	14
Тема 7. Особливості дослідження нервової системи у дітей	2	6	10
Тема 8. Вікові норми розвитку дитини	2	4	20
Тема 9. Діти з порушенням опорно-рухового апарату	2	4	16
Тема 10. Класифікація, структура та зміст сучасних оздоровчих систем.	2	4	14
ЗАГАЛОМ	20	24 / 16	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів					
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів і є сумою балів за виконання лабораторних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час іспиту. Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів).</p> <p>Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;">Сума балів за всі види</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">Оцінка ECTS</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">Оцінка за національною шкалою</td> </tr> </table>			Сума балів за всі види	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Сума балів за всі види	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою				

	навчальн ої діяльнос ті		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
	90 – 100	A	відмінно
	80 – 89	B	добре
	70 – 79	C	
	60 – 69	D	
	50 – 59	E	задовільно
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn, на занятті та проєктних робіт. Терміни написання: денна форма – на парі		
Лабораторні заняття	50 балів		
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 50 балів впродовж лабораторних занять (письмові роботи, усні відповіді)		
Підсумковий контроль	Форма контролю: екзамен Форма здачі: очний		
7. Політика навчальної дисципліни			
Письмові роботи	Порядок та організація контролю знань студентів визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf .		
Академічна добросесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної добросесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про		

	<p>запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.</p>
Відвідування занять	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf.</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf.</p>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Бенашвілі, М. І. Фізична реабілітація в педіатрії. — Київ: Медицина, 2017.
Описує основи фізичної реабілітації у дітей, зокрема методи фізичної терапії для дітей з порушеннями розвитку, включаючи церебральні порушення.
2. Гриценко, С. В. Педіатрична фізична терапія: теоретичні основи та практичне застосування. — Харків: Прапор, 2020.
Теоретичні засади фізичної терапії в педіатрії, зокрема для дітей з неврологічними розладами, такими як церебральний параліч.

3. Bower, K., & Carr, J. H. *Neurodevelopmental Treatment: A Collaborative Approach to Pediatric Physical Therapy*. — 3rd ed. — Elsevier, 2018.
Опис методів нейророзвивальної терапії (NDT) для дітей з церебральним порушенням, що застосовуються в фізичній терапії.
4. Kaufman, M., & Harris, S. L. *Pediatric Neurology for Physical Therapists*. — 4th ed. — Elsevier, 2021.
Керівництво з нейропедіатрії для фізичних терапевтів, що охоплює основи фізичної терапії для дітей з церебральним паралічем.
2. Додаткова література:
5. Davis, A. K., & Connelly, M. L. *Physical Therapy for Children with Cerebral Palsy: A Clinical Practice Guide*. — Springer, 2019.
Клінічне керівництво для фізичних терапевтів, що працюють з дітьми з церебральним паралічем, зокрема методи і техніки лікування.
6. Sankar, D., & Morton, S. M. *Pediatric Physical Therapy: Theory and Practice*. — 2nd ed. — Springer, 2018.
Опис теоретичних основ та практичних підходів до фізичної терапії у дітей з церебральними порушеннями.
3. Практичні керівництва та протоколи:
8. WHO. *International Classification of Functioning, Disability, and Health (ICF) for Children and Youth*. — World Health Organization, 2018.
Міжнародна класифікація функціонування, інвалідності та здоров'я для дітей та молоді, що охоплює принципи оцінки та реабілітації дітей з порушеннями, зокрема церебральним паралічем.
9. Cerebral Palsy International Research Foundation. *Clinical Practice Guidelines for the Physical Therapy Management of Children with Cerebral Palsy*. — CPIRF, 2019.
Офіційні рекомендації та протоколи для фізичних терапевтів, що працюють з дітьми з церебральним паралічем.
4. Українські джерела:
10. Петренко, О. М. *Церебральний параліч: медико-соціальні та реабілітаційні аспекти*. — Київ: Видавництво “Медицина”, 2020.
Опис медико-соціальних аспектів церебрального паралічу та реабілітаційних заходів, зокрема фізичної терапії для дітей з цією патологією.
11. Тимошенко, Н. Г. *Фізична терапія та реабілітація дітей з руховими порушеннями*. — Одеса: Астропринт, 2021.
Методичні рекомендації з фізичної терапії для дітей з різними порушеннями рухової активності, зокрема з церебральним паралічем.

Розробник:

Кандидат наук фіз.вих. та спорту, доцент
кафедри терапії, реабілітації
та морфології

Ольга ПЕТРИК